

Kielce, dnia 16 stycznia 2026 roku

Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

Filia w Kielcach

Adres: ul. Warszawska 49 lok. 46, 25-531 Kielce

Adres email: rektor@varsovia.study

Numer telefonu: +48 507 096 756

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

dr inż. Marcin Kulasek

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z oceną programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 4-5 kwietnia 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Kielcach, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 706/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 1009/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 grudnia 2025 roku w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, działając w imieniu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” niniejszym składam skargę na przebieg tejże oceny programowej oraz wnoszę o nieuwzględnienie jej w kontekście cofnięcia Uczelni Biznesu

i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Kielcach pozwolenia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia, studia jednolite magisterskie, profil praktyczny. Jednocześnie wnoszę o przekazanie skargi do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w trybie przewidzianym w art. 258 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2024 poz. 1571, z późn, zm.).

Z poważaniem

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Magdalena Stryja
Data: 2026.01.20 17:01:44 CET

Adw. Magdalena Stryja

Rektor Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

Załącznik:

Skarga do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na ocenę programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 4-5 kwietnia 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Kielcach, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 706/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 1009/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 grudnia 2025 roku w sprawie wniosku

Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej dr hab. Janusz Uriasz
2. Dyrektor Departamentu Organizacji Uczelni, Kształcenia i Spraw Studenckich
dr Marta Kapusta

Skarga do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

na ocenę programową Polskiej Komisji Akredytacyjnej zrealizowaną na studiach na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie, profil praktyczny) w dniach 4-5 kwietnia 2025 roku w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” Filia w Kielcach, jak również w nawiązaniu do Uchwały nr 706/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2025 roku w sprawie oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym oraz Uchwały nr 1009/2025 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 grudnia 2025 roku w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

Kielce, 2026

Spis treści

1. Ogólne informacje	7
2. Stan faktyczny oraz dotychczasowy przebieg oceny programowej.....	9
3. Podstawy wniesienia skargi.....	11
3.1. Naruszenie istoty, celu i logiki oceny programowej poprzez przeprowadzenie wizytacji w nowo utworzonej filii, która nie rozpoczęła kształcenia na ocenianym kierunku	11
3.2. Rażąco błędna wykładnia § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów i bezpodstawne rozliczanie uczelni z obowiązków aktualizujących się dopiero po rozpoczęciu kształcenia	13
3.3. Oparcie oceny programowej na domniemaniach i hipotetycznych scenariuszach przyszłych zdarzeń („ocena potencjalna”), zamiast na rzeczywistym stanie faktycznym	16
3.4. Rażąca niespójność działań organów władzy publicznej oraz naruszenie zasady zaufania obywateli do państwa i trwałości decyzji administracyjnych....	18
3.5. Naruszenie zasad bezstronności, rzetelności i równego traktowania poprzez powierzenie funkcji przewodniczącej zespołu oceniającego osobie bez merytorycznego związku z dyscypliną psychologia oraz jej powtarzalne delegowanie do ocen tego samego podmiotu	21
3.6. Naruszenie zasady proporcjonalności i rzetelnej oceny poprzez hiperformalizm i skrajnie restrykcyjne podejście do oceny procedur rekrutacyjnych	24
3.7. Naruszenie zasady bezstronności i równego traktowania poprzez udział w Zespole Oceniającym osoby powiązanej zawodowo z bezpośrednim konkurentem rynkowym uczelni	28

3.8. Działanie Polskiej Komisji Akredytacyjnej poza granicami przyznanych kompetencji (ultra vires) poprzez kwestionowanie dopuszczalnej prawnie możliwości potwierdzania efektów uczenia się.....	30
4. Ustosunkowani się do poszczególnych zarzutów PKA.....	33
4.1. Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	33
4.2. Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry.....	38
4.3. Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	43
4.4. Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	46
4.5. Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.....	50

1. Informacje ogólne

Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie została pierwotnie utworzona jako Warszawska Wyższa Szkoła Menedżerska i wpisana do ewidencji uczelni niepublicznych w dniu 28 sierpnia 2018 r., na podstawie decyzji Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW.WUM.6010.1.2018.6.KN z dnia 12 lipca 2018 r. Następnie, w dniu 26 października 2018 r., uczelnia zmieniła nazwę na Collegium Humanum – Szkoła Główna Menedżerska, zaś aktualnie obowiązującą nazwę przyjęła w dniu 21 czerwca 2024 r. Uczelni nadano numer 391, a numer wpisu do ewidencji uczelni niepublicznych wynosi 383. Dane identyfikacyjne uczelni obejmują numer REGON 381457997 oraz NIP 5252765348.

Założycielem uczelni jest Instytut Studiów Międzynarodowych i Edukacji sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przy Al. Jerozolimskich 133A (02-304 Warszawa), wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000389478, postępujący się numerem NIP 5272658259 oraz REGON 142958180.

Siedziba Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” mieści się w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 133A. Uczelnia prowadzi działalność informacyjną za pośrednictwem strony internetowej dostępnej pod adresem varsovia.study, na której udostępniony jest również Biuletyn Informacji Publicznej, spełniający wymogi jawności i transparentności działania uczelni niepublicznych.

W strukturze organizacyjnej uczelni funkcjonują zarówno jednostki krajowe, jak i zagraniczne. Filia w Kielcach, której dotyczy niniejsza skarga, została utworzona w dniu 7 lipca 2023 r. jako nowa jednostka organizacyjna uczelni, powołana głównie w celu uruchomienia kształcenia na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny). Filia ta, w dacie objętej oceną programową, pozostawała jednostką nowoutworzoną, znajdującą się w fazie organizacyjno-przygotowawczej.

W ramach siedziby głównej w Warszawie uczelnia posiada uprawnienia do prowadzenia

kształcenia na szerokim spektrum kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, w tym m.in. na kierunkach: administracja, bezpieczeństwo, finanse i rachunkowość, kryminologia, media, pedagogika, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, prawo, psychologia oraz zarządzanie. Uprawnienia te były przyznawane sukcesywnie na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a kształcenie na tych kierunkach jest faktycznie realizowane.

Ponadto uczelnia prowadzi działalność poprzez liczne filie krajowe, w tym we Wrocławiu, Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Poznaniu, Rzeszowie i Szczecinie, a także poprzez filie zagraniczne, w szczególności w Andżanie, Bratysławie, Pradze, Wiedniu oraz Frydku-Mistku. Filie te posiadają zróżnicowane uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunkach odpowiadających profilowi uczelni i w większości przypadków prowadzą już faktyczną działalność dydaktyczną.

Funkcjonowanie uczelni oparte jest na rozbudowanym systemie regulacji wewnętrznych. Do najważniejszych aktów wewnątrzinstytucyjnych należą Statut Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie, przyjęty w aktualnym tekście jednolitym na podstawie zarządzeń założyciela z dnia 19 listopada 2024 r., Strategia rozwoju i misja uczelni (zaktualizowana w dniu 9 października 2023 r.), Regulamin studiów oraz Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Dokumenty te wyznaczają ramy organizacyjne, dydaktyczne i jakościowe działalności uczelni oraz stanowią podstawę jej funkcjonowania w systemie szkolnictwa wyższego.

2. Stan faktyczny oraz dotychczasowy przebieg oceny programowej

Ocena jakości kształcenia na kierunku psychologia, prowadzonym w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”, na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, została przeprowadzona na wniosek Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Była to pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku dokonana przez Polską Komisję Akredytacyjną. Wizytacja miała charakter stacjonarny.

Informację o wszczęciu oceny programowej wraz ze zobowiązaniem do sporządzenia i przedłożenia raportu samooceny uczelnia otrzymała w dniu 29 listopada 2024 r. W wykonaniu nałożonego obowiązku raport samooceny został przedłożony Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniu 3 lutego 2025 r.

W dniach 4–5 kwietnia 2025 r. w Filii w Kielcach odbyła się stacjonarna wizytacja Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zespół Oceniający działał w następującym składzie: dr hab. Maria Próchnicka – przewodnicząca zespołu, członek Polskiej Komisji Akredytacyjnej; dr hab. Katarzyna Walęcka-Matyja – ekspertka Polskiej Komisji Akredytacyjnej; prof. dr hab. Marta Białecka – ekspertka Polskiej Komisji Akredytacyjnej; Zuzanna Piasecka – ekspertka Polskiej Komisji Akredytacyjnej do spraw pracodawców; Wiktoria Walkowiak – ekspertka Polskiej Komisji Akredytacyjnej do spraw studenckich; Natalia Nyt – sekretarz zespołu oceniającego.

Po zakończeniu wizytacji, w dniu 28 maja 2025 r., uczelni doręczony został raport z wizytacji sporządzony przez Zespół Oceniający. Uczelnia, działając w przewidzianym przepisami trybie, ustosunkowała się do ustaleń i wniosków zawartych w raporcie z wizytacji, składając swoje stanowisko w dniu 9 lipca 2025 r.

Po przeprowadzeniu dalszych czynności w postępowaniu Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniu 4 września 2025 r. podjęło uchwałę nr 706/2025, w której wydano negatywną ocenę programową kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach na

poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym. W uchwale tej za niespełnione uznano kryteria oceny programowej nr 3, 4, 5, 6 oraz 10. Uchwała została przekazana uczelni w dniu 10 września 2025 r.

W następstwie otrzymania negatywnej oceny programowej uczelnia skorzystała z przysługującego jej środka zaskarżenia i złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, co nastąpiło 23 września 2025 r.

Po rozpoznaniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniu 11 grudnia 2025 r. podjęło uchwałę nr 1009/2025 w sprawie wniosku Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym. Uchwałą tą utrzymano w mocy uchwałę nr 706/2025 z dnia 4 września 2025 r., kończąc tym samym postępowanie przed Polską Komisją Akredytacyjną.

3. Podstawy wniesienia skargi

3.1. Naruszenie istoty, celu i logiki oceny programowej poprzez przeprowadzenie wizytacji w nowo utworzonej filii, która nie rozpoczęła kształcenia na ocenianym kierunku

Podstawę wniesienia skargi stanowi m.in. wadliwe określenie przedmiotu oraz zakresu oceny programowej, polegające na przeprowadzeniu wizytacji oraz sformułowaniu negatywnej oceny jakości kształcenia w jednostce organizacyjnej, która faktycznie nie prowadziła kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Filia Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Kielcach została utworzona w dniu 7 lipca 2023 r. Uprawnienie do prowadzenia studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym filia ta uzyskała na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 lipca 2023 r., sygn. DSW-WNN.8014.184.2023.3.MG. Jednocześnie należy jednoznacznie wskazać, że Filia w Kielcach nie rozpoczęła kształcenia na tym kierunku na czas wizytacji. Studia nie zostały uruchomione, nie przeprowadzono skutecznej rekrutacji, nie powstały grupy studenckie, a program studiów nie był realizowany w praktyce.

Pomimo powyższego Polska Komisja Akredytacyjna wszczęła ocenę programową w sposób nagły i nieoczekiwany, w sytuacji, gdy filia znajdowała się nadal w fazie przygotowawczej i nie realizowała żadnego procesu kształcenia. W konsekwencji Filia w Kielcach została poddana wizytacji i oceniona tak, jakby była w pełni funkcjonującym ośrodkiem dydaktycznym, pomimo że w rzeczywistości nie prowadziła kształcenia ani na kierunku psychologia, ani na jakimkolwiek innym kierunku studiów.

Na moment wizytacji w Filii w Kielcach nie odbywały się zajęcia dydaktyczne, nie funkcjonowali studenci, nie realizowano praktyk zawodowych, nie stosowano metod weryfikacji efektów uczenia się, a wewnętrzne systemy zapewniania jakości nie mogły być oceniane w warunkach rzeczywistego funkcjonowania procesu dydaktycznego.

Prowadzi to do zasadniczej wątpliwości co do rzeczywistego przedmiotu przeprowadzonej wizytacji, skoro jednostka, w której dokonano oceny, nie realizowała żadnej działalności dydaktycznej.

W takich okolicznościach przeprowadzona ocena programowa miała w istocie charakter oceny hipotetycznej, opartej wyłącznie na dokumentach, deklaracjach i założeniach organizacyjnych, a nie na obserwacji i analizie faktycznie prowadzonego kształcenia. Tego rodzaju działanie pozostaje w sprzeczności z istotą oceny programowej jako narzędzia służącego weryfikacji rzeczywistej jakości kształcenia, a nie kontroli jednostki znajdującej się w fazie przygotowawczej do rozpoczęcia działalności dydaktycznej.

W ocenie skarżącej uczelni doszło tym samym do oderwania procedury akredytacyjnej od jej celu, sensu i logiki, co skutkowało wydaniem rozstrzygnięcia nieadekwatnego do rzeczywistego stanu faktycznego. Jednostka, która nie prowadziła kształcenia i nie miała studentów, została oceniona według kryteriów właściwych dla w pełni funkcjonujących ośrodków akademickich, co z definicji prowadzi do wyników zniekształconych i nierzetelnych.

Powyższe okoliczności stanowią istotne naruszenie zasad prawidłowego postępowania akredytacyjnego i same w sobie uzasadniają ingerencję Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zaskarżone uchwały, niezależnie od dalszych zarzutów odnoszących się do poszczególnych kryteriów oceny programowej.

W opisanych okolicznościach doszło do naruszenia podstawowych reguł prowadzenia postępowania administracyjnego, w szczególności zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji RP), zasady prawdy obiektywnej oraz wynikającego z art. 7 i art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego obowiązku wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego. Skoro ocena programowa została przeprowadzona wobec jednostki, która nie realizowała procesu kształcenia, to ustalenia faktyczne poczynione przez Polską Komisję Akredytacyjną nie mogą zostać uznane za

odpowiadające wymogom art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. swobodnej, lecz opartej na faktach oceny dowodów. W konsekwencji organ właściwy do wydania decyzji administracyjnej nie dysponuje stanem faktycznym ustalonym w sposób rzetelny i kompletny, co uniemożliwia dokonanie prawidłowej subsumcji pod normy prawa materialnego. Wydanie w takich warunkach decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) prowadziłoby do naruszenia art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, albowiem uzasadnienie takiej decyzji musiałoby opierać się na przesłankach hipotetycznych, a nie na ustalonych faktach. Z tych względów, przy uwzględnieniu wskazanych wad postępowania, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez naruszenia podstawowych zasad postępowania administracyjnego – wydać decyzji cofającej uczelni przedmiotowe uprawnienia.

3.2. Rażąco błędna wykładnia § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów i bezpodstawne rozliczanie uczelni z obowiązków aktualizujących się dopiero po rozpoczęciu kształcenia

Kolejną, samodzielną podstawę wniesienia skargi stanowi rażąca nieprawidłowość w zakresie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, polegająca na błędnym odczytaniu i zastosowaniu § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów przez Polską Komisję Akredytacyjną, a w konsekwencji na bezpodstawnym formułowaniu zarzutów infrastrukturalnych wobec uczelni.

Zgodnie z § 5 wskazanego rozporządzenia:

„W przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku.”

Treść tego przepisu jest jednoznaczna i niebudząca wątpliwości interpretacyjnych.

Obowiązek zapewnienia infrastruktury w pełnym zakresie przewidzianym w programie studiów aktualizuje się od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć dydaktycznych na danym kierunku, a nie na etapie przygotowawczym, organizacyjnym czy przed uruchomieniem kształcenia.

Tymczasem Polska Komisja Akredytacyjna, powołując się na powyższy przepis, sformułowała wobec uczelni zarzuty dotyczące rzekomych braków infrastrukturalnych na etapie, na którym kształcenie na kierunku psychologia w Filii w Kielcach nie zostało w ogóle rozpoczęte. Filia ta nie prowadziła zajęć dydaktycznych, nie posiadała studentów i nie realizowała programu studiów w praktyce.

W konsekwencji zasadnicze znaczenie ma następująca sekwencja faktów:

- Filia w Kielcach nie rozpoczęła prowadzenia zajęć na kierunku psychologia,
- obowiązek wynikający z § 5 rozporządzenia aktualizuje się dopiero „od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć”,
- zatem rozliczanie uczelni z realizacji tego obowiązku przed jego powstaniem jest pozbawione jakiejkolwiek podstawy prawnej.

Działanie PKA polegało zatem na odwróceniu logicznej i normatywnej konstrukcji przepisu, poprzez zastosowanie go wbrew jego literalnej treści, a następnie przypisaniu uczelni naruszenia obowiązku, który na moment wizytacji jeszcze nie istniał. Tego rodzaju wykładnia pozostaje w oczywistej sprzeczności z zasadami wykładni językowej i systemowej prawa.

Należy podkreślić, że § 5 rozporządzenia nie nakłada na uczelnię obowiązku pełnej materializacji infrastruktury dydaktycznej przed rozpoczęciem kształcenia, lecz wskazuje moment, od którego infrastruktura ta musi być zapewniona w zakresie umożliwiającym realizację programu studiów. Przepis ten ma charakter warunkowy i temporalny, a jego treść nie pozostawia pola do dowolnej interpretacji.

W ocenie skarżącej uczelni sposób zastosowania § 5 rozporządzenia przez Polską Komisję Akredytacyjną świadczy o rażącym błędzie wykładni prawa, który nie może zostać uznany za dopuszczalną rozbieżność interpretacyjną. Skutkiem tego błędu było bezpodstawne przypisanie uczelni nieprawidłowości infrastrukturalnych, które nie mogły jeszcze wystąpić, ponieważ obowiązek ich zapewnienia nie był jeszcze aktualny.

Powyższe naruszenie ma charakter szczególnie poważny, gdyż dotyczy elementarnych zasad stosowania prawa i prowadzi do sytuacji, w której organ akredytacyjny rozlicza uczelnię z niespełnienia obowiązków przyszłych, a nie aktualnych. Tego rodzaju praktyka podważa zaufanie do rzetelności procedury oceny programowej i sama w sobie stanowi samodzielną oraz wystarczającą podstawę wniesienia niniejszej skargi.

Takie zastosowanie § 5 rozporządzenia prowadzi do naruszenia art. 8 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, nakazującego prowadzenie postępowania w sposób budzący zaufanie obywateli do organów władzy publicznej, a także art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego, który zakazuje organom działania bez wyraźnej podstawy prawnej. Przypisanie uczelni naruszenia obowiązku, który – zgodnie z jednoznaczną treścią przepisu – jeszcze nie powstał, stanowi niedopuszczalną próbę rozszerzającej interpretacji normy prawa powszechnie obowiązującego na niekorzyść strony postępowania. W takiej sytuacji ustalenia dokonane przez Polską Komisję Akredytacyjną nie mogą zostać uznane za prawidłową podstawę faktyczną i prawną rozstrzygnięcia administracyjnego, gdyż opierają się na błędnej wykładni normy temporalnej. W konsekwencji organ właściwy do wydania decyzji nie może, bez naruszenia zasad postępowania administracyjnego, wyprowadzać z takiej oceny skutku w postaci cofnięcia uprawnień, skoro rzekome uchybienia dotyczą obowiązków przyszłych, a nie aktualnych. Przy tak istotnej wadliwości wykładni prawa Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie dysponuje podstawą normatywną pozwalającą na wydanie decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny), bez ryzyka rażącego naruszenia prawa.

3.3. Oparcie oceny programowej na domniemaniach i hipotetycznych scenariuszach przyszłych zdarzeń („ocena potencjalna”), zamiast na rzeczywistym stanie faktycznym

Następną, samodzielną podstawę wniesienia skargi stanowi oderwanie oceny programowej od rzeczywistego stanu faktycznego i oparcie jej w przeważającej mierze na hipotetycznych założeniach, przewidywaniach oraz domniemaniach dotyczących przyszłych zdarzeń, które w dacie przeprowadzania wizytacji jeszcze nie zaistniały i nie mogły zaistnieć.

Zarzuty sformułowane przez Polską Komisję Akredytacyjną dotyczą Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”, która znajdowała się na etapie przed uruchomieniem kształcenia. Był to pierwszy kierunek studiów, na którym filia zamierzała rozpocząć działalność dydaktyczną, co w sposób naturalny oznaczało, że jednostka ta pozostawała w intensywnej fazie organizacyjnej i przygotowawczej, a nie w fazie realizacji procesu kształcenia.

W tych okolicznościach znaczna część zarzutów PKA nie odnosi się do rzeczywistych działań dydaktycznych, lecz do tego, co – zdaniem zespołu oceniającego – mogłoby wydarzyć się w przyszłości. Ocena nie dotyczy więc tego, jak kształcenie jest prowadzone, lecz tego, jak być może będzie prowadzone, gdy zostanie uruchomione. W praktyce oznacza to, że PKA nie dokonała oceny istniejącego kierunku studiów, lecz sformułowała negatywną prognozę przyszłości, zakładając z góry scenariusz niepowodzenia.

Zarzuty te przybierają postać czysto hipotetycznych rozważań, takich jak m.in.:

- że w przyszłości uczelnia może nie doprowadzić studentów do zakładanego poziomu biegłości językowej (B2+),
- że przyjęte progi punktowe mogą okazać się zbyt wysokie, co potencjalnie utrudni części kandydatom podjęcie studiów,

- że po rozpoczęciu kształcenia uczelnia być może nie zapewni odpowiedniej infrastruktury, mimo że obowiązek jej pełnego zapewnienia – zgodnie z prawem – aktualizuje się dopiero od dnia rozpoczęcia zajęć,
- że w perspektywie kilku lat, a nawet na piątym roku studiów, który – przy założeniu uruchomienia kształcenia – przypadłby najwcześniej około 2031 r., uczelnia może nie zapewnić odpowiedniej obsady kadrowej dla określonych specjalności.

Tego rodzaju rozumowanie prowadzi do sytuacji, w której przedmiotem oceny nie jest stan faktyczny, lecz hipotetyczne ryzyka, których materializacja nie tylko nie nastąpiła, ale w wielu przypadkach nie mogła jeszcze nastąpić. W efekcie PKA dokonała oceny kierunku studiów, który w dacie wizytacji faktycznie nie funkcjonował, przypisując uczelni odpowiedzialność za przyszłe, niepewne i niewystępujące jeszcze zdarzenia.

Takie podejście stanowi rażące naruszenie istoty oceny programowej, która – zgodnie ze swoją funkcją – powinna opierać się na weryfikowalnych faktach, a nie na spekulacjach. Ocena jakości kształcenia nie może przyjmować charakteru „wrózenia” co do przyszłego przebiegu procesu dydaktycznego, ani opierać się na założeniu, że jedynym możliwym scenariuszem rozwoju nowo tworzonej jednostki jest systemowa porażka na każdym etapie jej funkcjonowania.

W ocenie skarżącej uczelni takie działanie prowadzi do odwrócenia ciężaru dowodu: zamiast oceniać realnie istniejące uchybienia, PKA oczekuje od uczelni, aby już na etapie przed uruchomieniem kształcenia udowodniła, że w przyszłości nie popełni żadnych błędów. Jest to standard niemożliwy do spełnienia i całkowicie obcy zasadom racjonalnego postępowania administracyjnego.

Reasumując, zaskarżone uchwały oparte zostały w znacznej mierze na domniemaniach, przewidywaniach i hipotetycznych scenariuszach, a nie na rzeczywistym stanie faktycznym. Tego rodzaju „ocena potencjalna” nie znajduje oparcia ani w przepisach prawa, ani w standardach rzetelnej ewaluacji jakości kształcenia, co czyni ją arbitralną,

nieweryfikowalną i wewnętrznie wadliwą. Okoliczność ta stanowi samodzielną i istotną podstawę wniesienia niniejszej skargi.

Tak skonstruowana „ocena potencjalna” prowadzi do naruszenia art. 11 Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym organy administracji publicznej powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi się kierują, oraz dążyć do przekonania ich co do słuszności rozstrzygnięcia, co jest niemożliwe w sytuacji oparcia oceny na domniemaniach i scenariuszach przyszłych, a nie na faktach. Jednocześnie dochodzi do naruszenia art. 9 Kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż strona została obciążona koniecznością odnoszenia się do zarzutów dotyczących zdarzeń, które jeszcze nie zaistniały i których wystąpienie nie było ani pewne, ani weryfikowalne. W takim modelu postępowania organ de facto zastępuje ustalenia faktyczne prognozą ryzyka, co pozostaje sprzeczne z zasadami postępowania dowodowego i prowadzi do odwrócenia ciężaru dowodu na niekorzyść strony. W konsekwencji materiał zgromadzony w sprawie nie spełnia wymogów pozwalających na dokonanie prawidłowych ustaleń faktycznych, a tym samym nie może stanowić podstawy do wydania decyzji administracyjnej o charakterze represyjnym. Przy takiej konstrukcji zarzutów Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie jest uprawnione do wydania decyzji cofającej uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny), gdyż decyzja taka opierałaby się nie na ustalonym stanie faktycznym, lecz na spekulacjach, co prowadziłoby do jej rażącej wadliwości.

3.4. Rażąca niespójność działań organów władzy publicznej oraz naruszenie zasady zaufania obywateli do państwa i trwałości decyzji administracyjnych

Kolejną ogólną podstawę wniesienia skargi stanowi rażący brak konsekwencji w działaniach organów władzy publicznej, prowadzący do naruszenia konstytucyjnej zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, a także

podważenia zasady stabilności i trwałości decyzji administracyjnych.

W dniu 11 lipca 2023 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wydało decyzję administracyjną o sygn. DSW-WNN.8014.184.2023.3.MG, na mocy której Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” uzyskała pozwolenie na prowadzenie kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) w Filii w Kielcach. Decyzja ta została wydana po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, w ramach którego oceniono zgodność programu studiów, zaplecza kadrowego, organizacyjnego i infrastrukturalnego z obowiązującymi przepisami prawa.

Po uzyskaniu uprawnień uczelnia nie rozpoczęła kształcenia, prowadząc działania organizacyjne zmierzające do odpowiedzialnego i pełnego przygotowania procesu dydaktycznego. Następnie – po upływie około 16 miesięcy od wydania decyzji ministra – Polska Komisja Akredytacyjna wszczęła ocenę programową kierunku psychologia w Filii w Kielcach, tj. 29 listopada 2024 r., a więc przed uruchomieniem kształcenia.

Postępowanie to zakończyło się wydaniem negatywnej oceny programowej, która w konsekwencji uruchomiła mechanizm zmierzający do cofnięcia uczelni uprawnień przyznanych jej uprzednio decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Prowadzi to do sytuacji, która z perspektywy zasad państwa prawa jawi się jako wewnętrznie sprzeczna i trudna do racjonalnego uzasadnienia.

W istocie bowiem doszło do następującej sekwencji zdarzeń: organ administracji rządowej (Minister) wydaje decyzję przyznającą uprawnienia; uczelnia działa w zaufaniu do tej decyzji; kształcenie nie zostaje jeszcze uruchomione; po kilkunastu miesiącach inny organ państwowy dokonuje ponownej weryfikacji tych samych założeń, a następnie podejmuje działania zmierzające do zniweczenia skutków wcześniejszej decyzji ministra.

Taki sposób działania organów publicznych narusza zasadę lojalności państwa wobec obywatela, a w szczególności zasadę, zgodnie z którą adresat decyzji administracyjnej ma prawo zakładać, że decyzja ta jest trwała, stabilna i nie zostanie podważona w sposób

arbitralny.

Opisany mechanizm rodzi również poważne wątpliwości w kontekście racjonalności wydatkowania środków publicznych. Skoro bowiem państwo – poprzez Ministra – przeprowadza szczegółowe postępowanie w sprawie utworzenia kierunku studiów, angażując zasoby administracyjne i eksperckie, to jaki jest cel ponownego, niemal tożsamego merytorycznie postępowania, wszczynanego przez PKA przed rozpoczęciem kształcenia, i to z zamiarem cofnięcia dopiero co przyznanych uprawnień?

Tego rodzaju praktyka prowadzi do wrażenia instytucjonalnego chaosu, w którym decyzje jednego organu państwa są w krótkim czasie faktycznie neutralizowane przez inny organ, bez wykazania nowych, relewantnych okoliczności. Z punktu widzenia uczelni – ale także całego systemu szkolnictwa wyższego – oznacza to brak przewidywalności działań państwa, co podważa sens planowania inwestycji, rozwoju kadry i infrastruktury akademickiej.

W ocenie skarżącej uczelni taki sposób działania organów publicznych podważa autorytet państwa, osłabia zaufanie do stabilności prawa oraz stawia pod znakiem zapytania realną wartość decyzji administracyjnych wydawanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Okoliczności te stanowią samodzielną i bardzo poważną podstawę wniesienia niniejszej skargi, wymagającą interwencji Ministra również z perspektywy ochrony spójności i wiarygodności działań administracji publicznej.

Opisany ciąg działań organów władzy publicznej prowadzi do naruszenia art. 8 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, który nakłada na organy obowiązek prowadzenia postępowania w sposób pogłębiający zaufanie obywateli do państwa i prawa, a także art. 2 Konstytucji RP, z którego wywiedzona jest zasada ochrony zaufania do decyzji organów państwa oraz stabilności sytuacji prawnej jednostki. Skoro decyzja Ministra o przyznaniu uprawnień do prowadzenia kierunku studiów była ostateczna i została wydana po przeprowadzeniu pełnego postępowania administracyjnego, to jej

skutki nie mogą być w krótkim czasie neutralizowane w drodze pośredniej. Działanie takie narusza również art. 7 i art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, gdyż prowadzi do ponownej oceny tego samego stanu faktycznego bez istnienia przesłanek uzasadniających ingerencję w ukształtowane już prawa strony. W tych warunkach organ właściwy do wydania rozstrzygnięcia nie może abstrahować od faktu, że decyzja cofająca uprawnienia prowadziłaby do podważenia mocy wiążącej wcześniejszej decyzji Ministra, wydanej w zaufaniu do obowiązującego porządku prawnego. Mając na uwadze wskazane naruszenia zasad postępowania administracyjnego oraz konstytucyjnej zasady zaufania do państwa, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez rażącego naruszenia prawa – wydać decyzji o cofnięciu uczelni uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny).

3.5. Naruszenie zasad bezstronności, rzetelności i równego traktowania poprzez powierzenie funkcji przewodniczącej zespołu oceniającego osobie bez merytorycznego związku z dyscypliną psychologia oraz jej powtarzalne delegowanie do ocen tego samego podmiotu

W ocenie skarżącej uczelni wątpliwości natury fundamentalnej budzi sposób kształtowania składów zespołów oceniających delegowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, w szczególności zaś dobór osób pełniących kluczowe funkcje decyzyjne w toku ocen programowych kierunków studiów. Zastrzeżenia te dotyczą zarówno merytorycznej adekwatności, jak i transparentności mechanizmu powoływania przewodniczących zespołów oceniających, których rola w procesie ewaluacyjnym ma charakter wiodący i w istotnym stopniu wpływa na przebieg wizytacji, sposób formułowania ustaleń oraz ostateczny wydzźwięk oceny.

Szczególne zastrzeżenia budzi powierzenie funkcji przewodniczącej Zespołu Oceniającego w niniejszym postępowaniu dr hab. Marii Próchnickiej, będącej członkiem Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jak wynika z powszechnie dostępnych informacji, osoba

ta nie posiada dorobku naukowego, dydaktycznego ani zawodowego w dyscyplinie psychologia. Jej wykształcenie oraz aktywność naukowa i badawcza koncentrują się w obszarze bibliologii oraz nauk o informacji i komunikacji społecznej, a nie w dyscyplinie, w ramach której prowadzony jest oceniany kierunek studiów.

Brak merytorycznego związku przewodniczącej zespołu oceniającego z dyscypliną psychologia podważa możliwość dokonania rzetelnej, pogłębionej i adekwatnej oceny programu studiów psychologów, w szczególności na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, który z natury rzeczy wymaga specjalistycznej wiedzy z zakresu metodologii badań psychologicznych, standardów kształcenia zawodowego, praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu oraz specyfiki odpowiedzialności związanej z wykonywaniem profesji.

Dodatkowe wątpliwości o charakterze systemowym budzi powtarzalność powoływania tej samej osoby na funkcję przewodniczącej zespołów oceniających w postępowaniach dotyczących jednego podmiotu. Jak wynika z analizy ocen programowych na kierunku psychologia realizowanych przez Uczelnię Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” – zarówno w siedzibie uczelni, jak i w jej filiach – spośród dziesięciu wszczętych ocen programowych aż w sześciu przypadkach funkcję przewodniczącej zespołu oceniającego pełniła dr hab. Maria Próchnicka.

Tak wysoka częstotliwość delegowania tej samej osoby do ocen programowych dotyczących jednego podmiotu nie daje się racjonalnie wyjaśnić ani względami merytorycznymi, ani organizacyjnymi, ani geograficznymi. Trudno bowiem przyjąć, aby w skali całego kraju brak było innych ekspertów zdolnych do pełnienia tej funkcji w ocenach kierunku psychologia, zwłaszcza przy uwzględnieniu faktu, że osoba ta nie posiada kompetencji właściwych dla tej dyscypliny.

W ocenie skarżącej uczelni wskazana powtarzalność wyklucza przypadkowość doboru składu zespołów oceniających i rodzi uzasadnione wątpliwości co do bezstronności oraz

neutralności instytucjonalnej procesu oceny. Mechanizm ten prowadzi do sytuacji, w której ta sama osoba wielokrotnie kształtuje narrację ocenną dotyczącą jednego podmiotu, wywierając realny wpływ na sposób prowadzenia wizytacji, zakres analizy, kwalifikowanie uchybień oraz restrykcyjność formułowanych wniosków.

Na szczególną uwagę zasługuje również brak jednolitości standardów oceny stosowanych przez dr hab. Marię Próchnicką. Porównanie ocen formułowanych wobec Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z ocenami przeprowadzanymi przez tę samą osobę w innych uczelniach wskazuje na istotne różnice w poziomie surowości, głębokości weryfikacji oraz sposobie kwalifikowania analogicznych uchybień. Uchybienia o zbliżonym charakterze, które w przypadku innych uczelni nie skutkują negatywną oceną programową, w odniesieniu do skarżącej uczelni przedstawiane są jako poważne naruszenia, uzasadniające zastosowanie najbardziej dolegliwego rozstrzygnięcia.

Prowadzi to do wniosku, że poziom szczegółowości i restrykcyjności kontroli zastosowany wobec Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” pozostaje nieproporcjonalny w porównaniu z innymi ocenami programowymi prowadzonymi przez Polską Komisję Akredytacyjną. Tego rodzaju selektywność w stosowaniu kryteriów oceny narusza zasadę równego traktowania podmiotów systemu szkolnictwa wyższego, a także podważa zaufanie do rzetelności, obiektywizmu i bezstronności procesu akredytacyjnego.

Reasumując, skarżąca uczelnia podnosi, że: przewodnicząca zespołu oceniającego nie posiada merytorycznych kompetencji w dyscyplinie psychologia; została ona w sposób powtarzalny i nieproporcjonalny delegowana do ocen programowych tego samego podmiotu; a sposób formułowania ocen wobec Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” istotnie odbiega od standardów stosowanych w innych przypadkach, co łącznie rodzi uzasadnione wątpliwości co do bezstronności, obiektywizmu i rzetelności

przeprowadzonej oceny programowej i stanowi samodzielną, ogólną podstawę wniesienia niniejszej skargi do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Opisane okoliczności prowadzą do naruszenia art. 8 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (zasada bezstronności i pogłębiania zaufania do organów państwa) oraz art. 24 Kodeksu postępowania administracyjnego, który – choć formułowany na potrzeby klasycznego postępowania administracyjnego – wyraża ogólną zasadę wyłączenia osób, co do których zachodzą okoliczności mogące wywoływać uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności. Powtarzalne delegowanie tej samej osoby do ocen tego samego podmiotu, przy jednoczesnym braku merytorycznego związku z ocenianą dyscypliną, prowadzi do kumulacji wpływu decyzyjnego i narusza zasadę równego traktowania podmiotów uczestniczących w systemie szkolnictwa wyższego. W takich warunkach ustalenia faktyczne poczynione przez Polską Komisję Akredytacyjną nie mogą zostać uznane za obiektywne i wolne od ryzyka uprzedzeń instytucjonalnych, co pozbawia je waloru wiarygodnego materiału dowodowego. Skoro zasadniczy element procedury – skład zespołu oceniającego – budzi uzasadnione wątpliwości co do bezstronności, to całość postępowania akredytacyjnego obarczona jest wadą systemową, której nie da się usunąć na etapie decyzyjnym. W konsekwencji Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działając w granicach prawa, nie może oprzeć decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) na wynikach postępowania, które nie spełnia podstawowych standardów bezstronności, rzetelności i równego traktowania.

3.6. Naruszenie zasady proporcjonalności i rzetelnej oceny poprzez hiperformalizm i skrajnie restrykcyjne podejście do oceny procedur rekrutacyjnych

Kolejną ogólną podstawę wniesienia skargi stanowi rażąco nieproporcjonalny, nadmiernie formalistyczny sposób przeprowadzenia oceny programowej, przejawiający się w szczególności w hiperpoprawnej i skrajnie restrykcyjnej analizie procedur

rekrutacyjnych, która doprowadziła do negatywnej oceny np. kryterium 3, pomimo istnienia rozbudowanych, kompletnych i formalnie obowiązujących zasad rekrutacji na studia.

Skarżąca uczelnia posiada uchwalone, obowiązujące akty wewnętrzne regulujące zasady rekrutacji na studia, które w sposób kompleksowy określają warunki przyjęcia kandydatów. Zasady te obejmują m.in.:

- selektywny dobór kandydatów,
- tworzenie list rankingowych,
- minimalne progi rekrutacyjne,
- limity przyjęć,
- określenie rodzaju egzaminu maturalnego uwzględnianego w procesie rekrutacji,
- uwzględnianie kompetencji cyfrowych kandydatów,
- wymogi formalne dotyczące dokumentacji rekrutacyjnej,
- zasady dotyczące znajomości języków obcych.

Pomimo istnienia powyższych regulacji Polska Komisja Akredytacyjna dokonała negatywnej oceny procesu rekrutacji, co w konsekwencji przesądziło o uznaniu kryterium 3 za niespełnione. Takie rozstrzygnięcie należy uznać za skrajnie nieproporcjonalne, zwłaszcza że wskazane przez PKA uchybienia mają charakter marginalny, czysto redakcyjny i łatwo korygowalny, a nie systemowy czy jakościowy.

W szczególności PKA podniosła zarzut, iż w procedurach rekrutacyjnych nie wskazano wprost konkretnego języka nowożytnego, w którym kandydat powinien wykazać się biegłością, aby podjąć studia i docelowo osiągnąć poziom B2+. Jest to zarzut o tak znikomym ciężarze gatunkowym, że trudno przypisać mu jakiegokolwiek realne znaczenie dla jakości kształcenia, tym bardziej w sytuacji, w której studia na ocenianym kierunku

nie zostały w ogóle uruchomione, a zatem rzekoma nieścistość nie wywołała i nie mogła wywołać żadnych negatywnych skutków w praktyce akademickiej.

Należy podkreślić, że wskazana kwestia mogłaby zostać skorygowana w sposób natychmiastowy, poprzez drobną zmianę uchwały rekrutacyjnej, bez jakiegokolwiek wpływu na sytuację studentów, kandydatów czy jakość kształcenia. Trudno zatem uznać, aby tego rodzaju nieścistość – niemająca charakteru błędu merytorycznego – mogła uzasadniać negatywną ocenę całego kryterium, a tym bardziej prowadzić do najbardziej dolegliwej sankcji w postaci negatywnej oceny programowej.

W ocenie skarżącej uczelni zasadnicze wątpliwości budzi pytanie, czy analogiczny poziom drobiazgowości i restrykcyjności stosowany jest przez PKA wobec innych uczelni w Polsce, oraz czy w praktyce jakakolwiek inna uczelnia traci uprawnienia do prowadzenia kierunku studiów z powodu porównywalnej, marginalnej nieścistości redakcyjnej w procedurach rekrutacyjnych. Wszystko wskazuje na to, że w niniejszej sprawie zastosowano standard kontroli oderwany od realiów funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego.

Na szczególną krytykę zasługuje również stwierdzenie PKA, iż „znajomość języka angielskiego jest psychologowi niezbędną”. Tego rodzaju sformułowanie nie znajduje oparcia w przepisach prawa powszechnie obowiązującego i stanowi wyraz uznaniowego, pozanormatywnego wartościowania, wykraczającego poza kompetencje organu akredytacyjnego. W polskim systemie prawnym nie istnieje norma prawna, która czyniłaby znajomość języka angielskiego warunkiem koniecznym do podjęcia lub ukończenia studiów psychologicznych.

Należy zauważyć, że w Polsce funkcjonują liczni wybitni przedstawiciele nauki i praktyki psychologicznej, którzy nie posługują się językiem angielskim, a także tacy, którzy władają innymi językami nowożytnymi. Kandydat zdający maturę z języka niemieckiego, francuskiego czy hiszpańskiego oraz kontynuujący naukę tego języka w toku studiów nie

traci z tego powodu zdolności do kształcenia się w zawodzie psychologa. Tym samym PKA, formułując takie tezy, przypisuje sobie rolę prawodawcy, podczas gdy jej zadaniem jest wyłącznie stosowanie obowiązujących przepisów, a nie ich tworzenie lub interpretowanie w sposób rozszerzający.

W ocenie skarżącej uczelni opisany sposób oceny procedur rekrutacyjnych stanowi przejaw hiperformalizmu, braku proporcjonalności oraz oderwania oceny od rzeczywistego znaczenia wskazywanych uchybień, co podważa rzetelność i wiarygodność przeprowadzonej oceny programowej. Okoliczności te, rozpatrywane samodzielnie, stanowią istotną i niezależną podstawę wniesienia niniejszej skargi.

Takie ukształtowanie oceny procedur rekrutacyjnych prowadzi do naruszenia art. 8 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, który nakazuje organom administracji publicznej prowadzenie postępowania w sposób budzący zaufanie stron, a także art. 12 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, statuującego zasadę prostoty, szybkości i efektywności postępowania, sprzeczną z hiperformalnym mnożeniem zarzutów o znikomym znaczeniu. Negatywna ocena całego kryterium, oparta na marginalnej i łatwo usuwalnej nieścisłości redakcyjnej, pozostaje również w sprzeczności z zasadą proporcjonalności wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP, gdyż zastosowany środek w postaci negatywnej oceny programowej jest rażąco nieadekwatny do wagi stwierdzonych uchybień. W takich warunkach ustalenia dokonane przez Polską Komisję Akredytacyjną nie mogą stanowić racjonalnej i rzetelnej podstawy do ingerencji w sferę praw nabytych uczelni. Organ decyzyjny, działając w granicach prawa, zobowiązany jest bowiem do oceny, czy ewentualne nieprawidłowości uzasadniają zastosowanie środka najbardziej dolegliwego, jakim jest cofnięcie uprawnień do prowadzenia kierunku studiów. Przy tak rażącej dysproporcji pomiędzy charakterem zarzutów a ich konsekwencjami Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez naruszenia zasad postępowania administracyjnego i konstytucyjnej zasady proporcjonalności – wydać decyzji cofającej uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia

(jednolite studia magisterskie, profil praktyczny).

3.7. Naruszenie zasady bezstronności i równego traktowania poprzez udział w Zespole Oceniającym osoby powiązanej zawodowo z bezpośrednim konkurentem rynkowym uczelni

Kolejną, samodzielną podstawę wniesienia skargi stanowi naruszenie zasady bezstronności, rzetelności oraz równego traktowania podmiotów, wynikające z ukształtowania składu Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej w sposób rodzący uzasadnione i obiektywne wątpliwości co do neutralności oceny programowej.

W skład Zespołu Oceniającego uczestniczącego w ocenie programowej kierunku psychologia prowadzonego w Filii w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” wchodziła dr hab. Marta Białecka-Pikul, która – jak wynika z publicznie dostępnych informacji – jest wskazywana jako kierownik Laboratorium Psychologii Rozwoju Małego Dziecka na Uniwersytecie SWPS.

Uniwersytet SWPS jest podmiotem prowadzącym działalność dydaktyczną w zakresie szkolnictwa wyższego, w szczególności specjalizującym się w kształceniu na kierunku psychologia, a tym samym stanowi bezpośredniego konkurenta rynkowego Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”. Obie uczelnie funkcjonują na tym samym rynku usług edukacyjnych, kierując swoją ofertę do tego samego kręgu potencjalnych kandydatów, często również na tych samych obszarach geograficznych.

W tych okolicznościach udział osoby związanej zawodowo z podmiotem konkurencyjnym wobec ocenianej uczelni w Zespole Oceniającym rodzi obiektywne wątpliwości co do bezstronności i neutralności procesu ewaluacyjnego, niezależnie od subiektywnych intencji danej osoby. W postępowaniach o charakterze ocennym i quasi-kontrolnym kluczowe znaczenie ma bowiem nie tylko rzeczywista bezstronność, lecz również zewnętrzny standard jej postrzegania.

Nie sposób uznać za rzetelnie przeprowadzoną ocenę programową, której elementem

jest udział osoby powiązanej z największym konkurentem rynkowym ocenianej uczelni, zwłaszcza w sytuacji, gdy ocena ta może prowadzić do najdalej idących konsekwencji w postaci cofnięcia uprawnień do prowadzenia kierunku studiów. Tego rodzaju konfiguracja personalna Zespołu Oceniającego prowadzi do naruszenia zasady równego traktowania uczelni oraz podważa zaufanie do obiektywizmu i transparentności procedury akredytacyjnej.

W ocenie skarżącej uczelni udział osoby powiązanej z bezpośrednim konkurentem rynkowym w procesie oceny programowej nie może zostać uznany za neutralny ani przypadkowy, a sam fakt takiego powiązania wystarcza do stwierdzenia, że skład Zespołu Oceniającego nie spełnia standardów bezstronności wymaganych od organu dokonującego oceny o skutkach administracyjnych. Okoliczność ta stanowi samodzielną i istotną podstawę wniesienia niniejszej skargi.

Opisany udział osoby zawodowo powiązanej z bezpośrednim konkurentem rynkowym ocenianej uczelni prowadzi do naruszenia art. 8 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, nakazującego prowadzenie postępowania w sposób bezstronny i budzący zaufanie stron do organów władzy publicznej, a także art. 24 Kodeksu postępowania administracyjnego, wyrażającego zasadę wyłączenia z udziału w sprawie osób, co do których istnieją okoliczności mogące rodzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności. W postępowaniach o charakterze akredytacyjnym i quasi-kontrolnym standard ten musi być stosowany ze szczególną surowością, albowiem skutki oceny mogą prowadzić do najdalej idącej ingerencji w sferę praw nabytych uczelni. Skoro skład Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej został ukształtowany w sposób obiektywnie rodzący konflikt interesów i podważający neutralność oceny, to całość ustaleń dokonanych w takim składzie traci walor wiarygodnego i rzetelnego materiału dowodowego. W konsekwencji opinia PKA, wydana w warunkach naruszenia zasad bezstronności i równego traktowania, nie może zostać uznana za prawidłową podstawę faktyczną i prawną decyzji administracyjnej. Mając na uwadze wskazane naruszenia,

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez rażącego naruszenia przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz konstytucyjnej zasady zaufania do państwa – oprzeć decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) na opinii obarczonej tak istotną wadą strukturalną.

3.8. Działanie Polskiej Komisji Akredytacyjnej poza granicami przyznanych kompetencji (*ultra vires*) poprzez kwestionowanie dopuszczalnej prawnie możliwości potwierdzania efektów uczenia się

Kolejną, samodzielnią i szczególnie doniosłą podstawę wniesienia skargi stanowi działanie Polskiej Komisji Akredytacyjnej poza granicami obowiązującego prawa, polegające na formułowaniu zarzutów sprzecznych z jednoznaczną treścią przepisów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a tym samym na przekroczeniu zakresu kompetencji przyznanych temu organowi.

W toku oceny programowej Polska Komisja Akredytacyjna uznała za nieprawidłowość fakt, iż w regulacjach uczelni „możliwe jest potwierdzanie kandydatom na studia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w wyniku doświadczenia zawodowego, co jest niezgodne z prawem”. Tego rodzaju stwierdzenie jest rażąco nieuprawnione, gdyż pozostaje w oczywistej sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Ustawodawca w sposób jednoznaczny i wyczerpujący uregulował kwestie dopuszczalności potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zgodnie z art. 71 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, „efekty uczenia się nie są potwierdzane dla programów studiów, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1–10”. Z kolei art. 68 ust. 1 pkt 1–10 tej ustawy zawiera zamknięty katalog kierunków studiów przygotowujących do wykonywania określonych zawodów, obejmujący wyłącznie kierunki takie jak m.in.: lekarz, lekarz dentysta, farmaceuta, pielęgniarka,

położna, diagnosta laboratoryjny, fizjoterapeuta, ratownik medyczny, lekarz weterynarii oraz architekt.

Jak wynika wprost z powyższego, kierunek psychologia nie został objęty ustawowym zakazem potwierdzania efektów uczenia się. Oznacza to, że w świetle obowiązującego prawa potwierdzanie efektów uczenia się na kierunku psychologia jest co do zasady dopuszczalne, o ile spełnione są ustawowe warunki proceduralne. Skoro ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie katalogu zamkniętego kierunków studiów, dla których taka możliwość została wyłączona, to żaden organ administracji ani organ akredytacyjny nie jest uprawniony do jego rozszerzania w drodze interpretacji.

Tym samym Polska Komisja Akredytacyjna nie posiada kompetencji do stwierdzania, że działania uczelni mieszczące się w granicach wyraźnie dozwolonych przez ustawę są „niezgodne z prawem”. Formułowanie takiego zarzutu stanowi klasyczny przykład działania ultra vires, tj. poza zakresem przyznanych uprawnień, polegającego na faktycznym kreowaniu nowych norm zakazujących określonych działań, mimo braku jakiegokolwiek podstawy ustawowej.

Należy przy tym podkreślić, że rolą Polskiej Komisji Akredytacyjnej jest stosowanie i kontrola przestrzegania obowiązujących przepisów, a nie ich modyfikowanie, uzupełnianie czy interpretowanie w sposób prowadzący do rozszerzenia ograniczeń przewidzianych przez ustawodawcę. Kwestionowanie przez PKA instytucji wprost przewidzianej w ustawie oznacza ingerencję w sferę zastrzeżoną wyłącznie dla władzy ustawodawczej, co pozostaje w sprzeczności z zasadą legalizmu.

W ocenie skarżącej uczelni opisane działanie PKA nie może zostać uznane za zwykłą rozbieżność interpretacyjną. Jest to naruszenie elementarnych zasad stosowania prawa, prowadzące do nieuprawnionego obciążenia uczelni zarzutami bez podstawy prawnej oraz do wydania rozstrzygnięcia opartego na błędnej kwalifikacji legalnych działań jako niezgodnych z prawem.

Powyższe okoliczności jednoznacznie wskazują, że w toku oceny programowej doszło do rażącego przekroczenia kompetencji przez Polską Komisję Akredytacyjną, co stanowi samodzielną, bardzo poważną i niezależną podstawę wniesienia niniejszej skargi oraz uzasadnia konieczność ingerencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zaskarżone uchwały.

Takie działanie Polskiej Komisji Akredytacyjnej prowadzi do naruszenia art. 6 oraz art. 7 Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którymi organy administracji publicznej działają wyłącznie na podstawie i w granicach prawa, a zakres ich kompetencji nie może być ani domniemywany, ani rozszerzany w drodze wykładni. Skoro ustawodawca w sposób jednoznaczny dopuścił możliwość potwierdzania efektów uczenia się na kierunku psychologia, to zakwestionowanie tej instytucji przez PKA oznacza wykroczenie poza sferę stosowania prawa i wejście w obszar jego kreowania, do czego organ ten nie jest uprawniony. Ustalenia dokonane w warunkach przekroczenia kompetencji nie mogą stanowić legalnej podstawy rozstrzygnięcia administracyjnego, gdyż obarczone są wadą pierwotnej niezgodności z prawem. W takiej sytuacji organ właściwy do wydania decyzji nie tylko nie jest związany wadliwą oceną PKA, ale wręcz zobowiązany jest pominąć ją jako element pozbawiony mocy normatywnej. Mając na uwadze, że zarzut dotyczący potwierdzania efektów uczenia się został sformułowany *ultra vires*, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może oprzeć na nim decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny), gdyż prowadziłoby to do wydania decyzji bez podstawy prawnej, a tym samym do jej rażącej wadliwości.

4. Ustosunkowanie się do poszczególnych zarzutów PKA

4.1. Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

„We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych i nie odniosła się merytorycznie do treści zarzutów, ograniczając swoje stanowisko do podważania kompetencji Polskiej Komisji Akredytacyjnej i powtarzania argumentów adresowanych do ustaleń raportu Zespołu Oceniającego. Wprowadzone przez uczelnię zmiany w warunkach rekrutacji nie prowadzą do realnego doprecyzowania wymagań wobec kandydatów. Minimalny próg punktowy w wysokości 120 pkt nie gwarantuje przyjęcia kandydatów posiadających adekwatną wiedzę wstępną do podjęcia studiów na kierunku psychologia, a jego składowe i wagi przypisane poszczególnym przedmiotom nie są spójne z wymaganiami kierunku. Brak jest też systemowego rozwiązania zapewniającego kontynuację właściwego języka obcego oraz precyzyjnego opisu rozmowy kwalifikacyjnej potwierdzającej znajomość języka polskiego.

Nie usunięto również uchybień dotyczących braku jasnych zasad ustalania i modyfikacji limitów przyjęć, ani nie przedstawiono podstaw proceduralnych umożliwiających zwiększanie limitów w toku rekrutacji. Uczelnia nie odniosła się też merytorycznie do zarzutu dotyczącego nieuprawnionej rekrutacji na skrócony tok studiów dla osób posiadających tytuł licencjata lub magistra.

Uczelnia nie wykazała zrozumienia dla istoty ograniczeń prawnych i jakościowych dotyczących potwierdzania efektów uczenia się na kierunku psychologia. Zawód psychologa jest zawodem zaufania publicznego, a efekty uczenia się odnoszą się do świadczenia usług psychologicznych, które nie mogą być nabywane ani potwierdzane poza formalnym systemem kształcenia. Brak przedstawienia dokumentu potwierdzającego rzekome wyłączenie tej procedury dodatkowo potwierdza brak

wiarygodności tez o działaniach naprawczych podjętych ze strony uczelni.

Uczelnia nie odniosła się także do meritum problemu dotyczącego nieadekwatności stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do zakładanych efektów kształtujących umiejętności praktyczne. Uczelnia nie przedstawiła żadnych rozwiązań ani działań naprawczych w zakresie dopasowania metod oceny do specyfiki kształcenia praktycznego na kierunku psychologia.”

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

Stanowisko Polskiej Komisji Akredytacyjnej przedstawione przez Prezydium w odniesieniu do kryterium 3 cechuje się brakiem rzetelnej analizy stanu faktycznego, wewnętrzną niespójnością oraz szeregiem błędów prawnych i logicznych, które łącznie prowadzą do nieuprawnionego uznania tego kryterium za niespełnione. Uczelnia konsekwentnie i w pełni świadomie podważa zarówno merytoryczną poprawność ocen sformułowanych przez ekspertów PKA, jak i kompetencje Komisji do formułowania części przedstawionych tez, ponieważ analiza treści zarzutów ujawnia nie tylko brak znajomości obowiązujących przepisów prawa, lecz również nieuprawnione zastępowanie norm prawnych ocenami aksjologicznymi i pozaprawnymi.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu rzekomego braku realnych działań naprawczych oraz ograniczenia stanowiska uczelni do kwestionowania kompetencji PKA. Uczelnia nie tylko miała prawo, ale wręcz obowiązek wskazywać na przekroczenia kompetencji oraz błędy prawne po stronie organu oceniającego, gdyż w postępowaniu administracyjnym nie istnieje domniemanie nieomyślności organu. Podnoszenie przez PKA, że uczelnia „nie odniosła się merytorycznie” do zarzutów, w sytuacji gdy zarzuty te w znacznej części oparte są na nieistniejącym stanie faktycznym lub sprzeczne z przepisami prawa, nie może zostać uznane za argument. Krytyka twierdzeń PKA, takich jak arbitralne stwierdzenie, iż „psychologowi niezbędna jest znajomość języka angielskiego”, stanowi właśnie merytoryczne odniesienie się do zarzutów, ponieważ

obnaża ich pozaprawny charakter oraz brak oparcia w normach powszechnie obowiązujących.

Zarzuty dotyczące zasad rekrutacji na studia, w tym w szczególności minimalnego progu punktowego ustalonego na poziomie 120 punktów, noszą cechy wewnętrznej sprzeczności. Z jednej strony PKA sugeruje, że próg ten jest relatywnie wysoki i wymagający, z drugiej zaś twierdzi, iż nie gwarantuje on przyjęcia kandydatów posiadających adekwatną wiedzę wstępną. Takie stanowisko jest nielogiczne, a zarazem niepoparte żadnym obiektywnym wzorcem normatywnym. Uczelnia w sposób zgodny z polską praktyką akademicką określiła selektywny dobór kandydatów, wskazała wymagane przedmioty maturalne, przypisała im wagi, ustaliła limity przyjęć oraz wprowadziła próg punktowy. Są to rozwiązania powszechnie stosowane w szkolnictwie wyższym i mieszczące się w zakresie autonomii uczelni. PKA nie wskazała żadnego przepisu prawa ani żadnego przykładu innej uczelni, który pozwalałby ustalić, jakie „głębsze” lub „bardziej właściwe” regulacje rekrutacyjne miałyby być wymagane. W istocie Komisja formułuje zarzuty abstrakcyjne, nie wskazując, czego konkretnie oczekuje, ani na jakiej podstawie prawnej.

Podobnie całkowicie nieuprawniony jest zarzut dotyczący „braku jasnych zasad ustalania i modyfikacji limitów przyjęć”. Oczekiwanie tworzenia odrębnych procedur dla każdej czynności decyzyjnej prowadzi do absurdu polegającego na konieczności ustanawiania „procedur do procedur”, co nie znajduje żadnego potwierdzenia w praktyce akademickiej, ani w obowiązujących przepisach. PKA nie wykazała, aby takie rozwiązania funkcjonowały w innych uczelniach w Polsce, ani aby były one przedmiotem standardowej weryfikacji w innych ocenach programowych. Tego rodzaju selektywne i skrajnie pogłębione wymagania formułowane wyłącznie wobec Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” naruszają zasadę równego traktowania uczelni oraz prowadzą do faktycznego zanegowania konstytucyjnej i ustawowej autonomii szkół wyższych w zakresie kształtowania zasad rekrutacji.

Całkowicie bezpodstawny jest również zarzut dotyczący rzekomej „nieuprawnionej rekrutacji na skrócony tok studiów” dla osób posiadających tytuł licencjata lub magistra. W Uczelni „Varsovia” nie istniał i nie istnieje żaden tryb rekrutacji na skrócony tok studiów, co znajduje odzwierciedlenie w uchwale rekrutacyjnej. PKA nie wskazała żadnego dokumentu ani przepisu wewnętrznego, który ustanawiałby taki tryb. Jedynym zjawiskiem, które mogło zostać błędnie zinterpretowane przez ekspertów, była procedura uznawania efektów uczenia się, skutkująca zaliczeniem części zajęć. Procedura ta nie jest jednak skracaniem toku studiów ani szczególnym trybem przyjęcia, lecz odrębną, dopuszczalną prawnie instytucją, która nie zmienia formalnego czasu trwania studiów. Zarzut PKA oparty jest zatem na nieistniejącym stanie faktycznym i świadczy o braku rozróżnienia podstawowych pojęć.

W zakresie potwierdzania efektów uczenia się PKA posługuje się argumentacją pozostającą w jawnej sprzeczności z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ustawodawca w art. 71 ust. 3 wprowadził enumeratywny, zamknięty katalog kierunków studiów, dla których procedura ta jest wyłączone. Psychologia nie została objęta tym zakazem. Próby uzasadniania odmiennego stanowiska poprzez odwoływanie się do kategorii „zawodu zaufania publicznego” nie znajdują żadnego oparcia w przepisach prawa i prowadzą do niedopuszczalnego rozszerzania ograniczeń ustawowych. Analogiczne zawody, takie jak zawody prawnicze czy inżynier budownictwa, również mają charakter zawodów zaufania publicznego lub zawodów o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa publicznego, a mimo to ustawodawca nie wyłączył dla nich możliwości potwierdzania efektów uczenia się. Ponadto w realiach niniejszej sprawy zarzut ten jest całkowicie oderwany od faktów, ponieważ Filia w Kielcach na czas wizytacji nie uruchomiła kształcenia na kierunku psychologia, nie dokonała potwierdzania efektów uczenia się na tym kierunku, a od ponad roku w uczelni obowiązuje wewnętrzny zakaz stosowania tej procedury w odniesieniu do psychologii. Filia nie posiadała również uprawnień do jej stosowania z uwagi na brak pozytywnej oceny programowej. PKA

zarzuca więc naruszenia, które nie miały miejsca.

Na podobnej zasadzie nietrafiony jest zarzut dotyczący nieadekwatności metod weryfikacji efektów uczenia się kształtujących umiejętności praktyczne. Po pierwsze, z uwagi na nieuruchomienie kształcenia w Filii w Kielcach, żadna metoda weryfikacji efektów uczenia się nie została jeszcze zastosowana, a zatem nie sposób twierdzić, że „stosowane metody” są niewłaściwe. Po drugie, metody te były elementem programu studiów, który uzyskał decyzję Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznającą uprawnienia do prowadzenia kierunku na szesnaście miesięcy przed wszczęciem oceny programowej. Kwestionowanie przez PKA metod, które zostały już uprzednio ocenione i zaakceptowane w postępowaniu administracyjnym, prowadzi do wewnętrznej sprzeczności działań organów państwa i podważa stabilność wcześniejszych rozstrzygnięć.

Całokształt zarzutów sformułowanych w ramach kryterium 3 wskazuje, że ocena PKA została oparta nie na rzeczywistym stanie faktycznym, lecz na hipotetycznych założeniach, pozaprawnych oczekiwaniach oraz selektywnie stosowanych, nieistniejących w praktyce standardach. Zarzuty te nie tylko nie wykazują niespełnienia kryterium 3, lecz ujawniają istotne braki w rzetelności, spójności i legalności przeprowadzonej oceny. W konsekwencji uznanie kryterium 3 za niespełnione nie znajduje żadnego uzasadnienia ani w faktach, ani w prawie, a tym bardziej nie może stanowić podstawy do wywodzenia skutków w postaci cofnięcia uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny).

Tak ukształtowana ocena kryterium 3 prowadzi do naruszenia przez Polską Komisję Akredytacyjną podstawowych zasad stosowania prawa, w szczególności zasady legalizmu oraz obowiązku działania na podstawie i w granicach prawa, wyrażonych w art. 7 Konstytucji RP, a także zasad prawidłowego postępowania administracyjnego

wynikających z art. 7, art. 77 § 1 oraz art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego. Zarzuty sformułowane przez PKA opierają się bowiem na nieustalonym lub wręcz nieistniejącym stanie faktycznym, błędnej wykładni przepisów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (w szczególności art. 71), a także na pozaprawnych kryteriach jakościowych, których Komisja nie jest uprawniona kreować. W konsekwencji opinia PKA w zakresie kryterium 3 nie spełnia wymogów rzetelnego materiału dowodowego, gdyż została sporządzona z naruszeniem zasad prawdy obiektywnej, proporcjonalności oraz autonomii uczelni. Taka opinia, obarczona błędami prawnymi, logicznymi i faktycznymi, nie może stanowić wiarygodnej ani legalnej podstawy do wydania decyzji administracyjnej. Mając na uwadze wskazane naruszenia, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez rażącego naruszenia przepisów prawa – oprzeć decyzji o cofnięciu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) na ocenie PKA w zakresie kryterium 3, gdyż prowadziłoby to do rozstrzygnięcia dowolnego, pozbawionego należytej podstawy prawnej i faktycznej.

4.2. Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, natomiast złożyła dodatkowe wyjaśnienia, które nie niwelują jednak istoty zarzutu.

Przedstawione przez Uczelnię argumenty nie wnoszą żadnych nowych, merytorycznych informacji, opierają się głównie na polemice z prawem PKA do oceny potencjału kadrowego już na etapie rekrutacji na kierunek, a nie na wykazaniu faktycznego usunięcia stwierdzonych uchybień.

Uczelnia nie przedstawiła aktualnych i wiarygodnych danych potwierdzających

posiadanie odpowiedniej kadry dydaktycznej dla kierunku psychologia w Filii w Kielcach.
W dalszym ciągu brak jest wśród osób mających prowadzić zajęcia:

- osób posiadających stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora w dyscyplinie psychologia,
- pełnej informacji o formie zatrudnienia, podstawowym miejscu pracy i obciążeniu dydaktycznym osób mających prowadzić zajęcia,
- przypisania konkretnych osób do zajęć wraz z uzasadnieniem ich kwalifikacji i dorobku w kontekście zakładanych efektów uczenia się.

Nie przedstawiono także dowodów na istnienie spójnej polityki kadrowej zapewniającej stabilność zespołu dydaktycznego oraz ciągłość realizacji programu studiów. Argument uczelni, iż ocena kadry nie powinna być prowadzona przed rozpoczęciem kształcenia, jest niezasadny – zgodnie z obowiązującymi standardami, warunkiem uruchomienia kierunku jest wcześniejsze wykazanie posiadania potencjału kadrowego gwarantującego prawidłową realizację programu w całym cyklu kształcenia.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

Stanowisko Polskiej Komisji Akredytacyjnej w odniesieniu do kryterium 4 opiera się na założeniach, które są jednocześnie przedwczesne, oderwane od realiów funkcjonowania uczelni niepublicznej oraz sprzeczne z logiką i celem oceny programowej, zwłaszcza w sytuacji, gdy oceniany kierunek studiów nie został jeszcze uruchomiony. PKA przyjmuje bowiem, że warunkiem uruchomienia kierunku jest wcześniejsze wykazanie posiadania potencjału kadrowego gwarantującego prawidłową realizację programu w całym cyklu kształcenia, a następnie – wbrew faktom – stwierdza, iż uczelnia takiego potencjału nie posiada.

Uczelnia wykazała posiadanie potencjału kadrowego niezbędnego do uruchomienia kierunku psychologia w Filii w Kielcach, rozumianego jako realna, faktyczna zdolność

organizacyjna do zapewnienia obsady dydaktycznej w momencie rozpoczęcia kształcenia. Kierunek ten nie został jednak uruchomiony, a od uzyskania decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznającej uprawnienia do prowadzenia studiów do momentu wszczęcia oceny programowej upłynęło około szesnastu miesięcy. W tym okresie filia pozostawała w fazie przygotowawczej, prowadząc działania organizacyjne typowe dla nowo tworzonych jednostek dydaktycznych. PKA, pojawiając się w Filii w Kielcach w okolicznościach niemożliwych do przewidzenia co do terminu, oczekiwała de facto, aby uczelnia przez wiele miesięcy – a w praktyce przez lata – finansowała pełną obsadę kadrową, mimo że kształcenie nie zostało rozpoczęte, nie było studentów ani strumienia przychodów związanych z realizacją studiów.

Takie oczekiwania są całkowicie odrealnione z perspektywy sektora niepublicznego i pozostają w kolizji z elementarnymi zasadami racjonalnego zarządzania oraz odpowiedzialności prawnej podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Utrzymywanie kilkudziesięciu etatów dydaktycznych wyłącznie w celu potencjalnej, przyszłej weryfikacji przez organ akredytacyjny mogłoby wręcz zostać zakwalifikowane jako działanie na szkodę podmiotu, co pokazuje, że oczekiwania PKA nie uwzględniają realiów prawnych i ekonomicznych, w jakich funkcjonują uczelnie niepubliczne. Ocena potencjału kadrowego nie może abstrahować od momentu, w którym staje się on obowiązkiem aktualnym, a nie jedynie hipotetycznym.

Szczególnie jaskrawym przejawem przedwczesności tej oceny jest formułowanie przez PKA wątpliwości dotyczących obsady zajęć, które – zgodnie z programem studiów – miałyby być realizowane dopiero po kilku latach kształcenia, w perspektywie całego cyklu studiów, sięgającej nawet roku 2031. Oczekiwanie wskazania, już na etapie przed uruchomieniem studiów, konkretnych osób, które miałyby prowadzić określone zajęcia specjalistyczne za pięć lub sześć lat, jest pozbawione racjonalnego uzasadnienia i nie znajduje odpowiednika w praktyce akademickiej. Tego rodzaju weryfikacja ma sens wyłącznie wówczas, gdy odbywa się w odpowiednim momencie realizacji programu, a

nie na etapie, który można porównać do rozliczania budowy z braku dachu kilka dni po rozpoczęciu robót.

PKA nie wskazała przy tym żadnych przykładów uczelni w Polsce, które zostałyby poddane ocenie programowej przed rozpoczęciem kształcenia i w których w analogicznych okolicznościach wymagano by pełnego, imiennego przypisania kadry do wszystkich zajęć w całym cyklu studiów. Brak jakichkolwiek danych porównawczych prowadzi do wniosku, że zastosowany wobec Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” standard jest arbitralny i selektywny. W istocie PKA tworzy tu wzorzec niemożliwy do spełnienia przez jakikolwiek podmiot działający racjonalnie, a następnie wykorzystuje jego niespełnienie jako argument przeciwko ocenianej uczelni.

Co istotne, nawet przy przyjęciu tej nierealistycznej logiki, PKA pomija kluczową okoliczność, jaką jest skala i struktura całej uczelni. Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” jako całość prowadzi studia psychologiczne w wielu lokalizacjach w Polsce oraz za granicą i zatrudnia znaczną liczbę nauczycieli akademickich w dyscyplinie psychologia. Oznacza to, że w perspektywie uczelni, a nie jednej, nowo utworzonej filii, istnieje realny, sprawdzony i wystarczający potencjał kadrowy pozwalający na prawidłowe uruchomienie i realizację kształcenia w Kielcach w momencie rozpoczęcia studiów. W tym sensie Varsovia znajduje się w sytuacji zdecydowanie korzystniejszej niż większość innych podmiotów niepublicznych w Polsce, które nie dysponują porównywalnym zapleczem kadrowym w skali całej organizacji.

Zarzuty PKA dotyczące braku osób ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem profesora w dyscyplinie psychologia, braku pełnych informacji o formach zatrudnienia czy braku przypisania konkretnych osób do zajęć abstrahują od faktu, że kształcenie nie zostało uruchomione, a obowiązki w tym zakresie aktualizują się wraz z rozpoczęciem realizacji programu studiów. Podobnie nietrafny jest zarzut rzekomego braku spójnej polityki kadrowej, skoro uczelnia jako całość prowadzi rozbudowaną działalność

dydaktyczną, zatrudnia setki nauczycieli akademickich i posiada mechanizmy zapewniające ciągłość realizacji programów studiów, co zostało wielokrotnie zweryfikowane przy okazji innych kierunków i filii.

W rezultacie ocena PKA w ramach kryterium 4 przyjmuje charakter improwizacji i oceny hipotetycznej, opartej na założeniach dotyczących przyszłości, a nie na rzeczywistym stanie faktycznym. Komisja w istocie kwestionuje nie faktyczne braki kadrowe, lecz brak realizacji oczekiwań, które same w sobie są oderwane od realiów i momentu, w którym powinny podlegać weryfikacji. Taki sposób oceny nie może zostać uznany za rzetelny ani adekwatny do celu oceny programowej i prowadzi do nieuprawnionego uznania kryterium 4 za niespełnione, mimo że uczelnia posiada realny potencjał kadrowy oraz zdolność do prawidłowego uruchomienia i prowadzenia kształcenia na kierunku psychologia w Filii w Kielcach w momencie, w którym stanie się to faktycznie aktualne.

Tak przeprowadzona ocena kryterium 4 narusza przez Polską Komisję Akredytacyjną podstawowe zasady postępowania administracyjnego, w szczególności art. 7 oraz art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, nakazujące organowi działanie na podstawie prawa oraz rzetelne ustalenie rzeczywistego stanu faktycznego. PKA dokonała bowiem negatywnej oceny potencjału kadrowego w sytuacji, w której obowiązki w zakresie pełnej obsady dydaktycznej nie były jeszcze aktualne, a kształcenie nie zostało uruchomione, co prowadzi do przypisania uczelni uchybień przyszłych i hipotetycznych. Tego rodzaju działanie pozostaje również w sprzeczności z zasadą proporcjonalności oraz racjonalności oceny, wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP, gdyż prowadzi do formułowania wymagań niemożliwych do spełnienia na etapie organizacyjnym nowo tworzonej filii. W konsekwencji ustalenia PKA w zakresie kryterium 4 nie mogą zostać uznane za wiarygodny i kompletny materiał dowodowy, zdolny do uzasadnienia ingerencji w sferę praw nabytych uczelni. Mając na uwadze wskazane naruszenia, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez rażącego naruszenia przepisów prawa – oprzeć decyzji administracyjnej o cofnięciu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych

„Varsovia” uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) na ocenie PKA w zakresie kryterium 4, albowiem prowadziłoby to do rozstrzygnięcia opartego na przedwczesnych i nieuprawnionych założeniach, a nie na ustalonym stanie faktycznym.

4.3. Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych, natomiast złożyła dodatkowe wyjaśnienia, które nie niwelują jednak istoty zarzutu.

Filia w Kielcach nie dysponuje siedzibą umożliwiającą realizację zajęć dydaktycznych, nie przedstawiła umów ani wiarygodnych planów pozyskania odpowiednich pomieszczeń, nie posiada infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej ani informatycznej. Brak jest również analizy potrzeb, harmonogramu działań i planu zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnością. Wywody Uczelni nie są powiązane z przedstawieniem jakichkolwiek dowodów na dysponowanie zasobami niezbędnymi do realizacji programu studiów na kierunku psychologia.

Powoływanie się przez uczelnię na specyfikę uczelni niepublicznych oraz wcześniejsze doświadczenia organizacyjne nie stanowi wystarczającego uzasadnienia, ani nie zwalnia z obowiązku zapewnienia infrastruktury od dnia rozpoczęcia kształcenia, zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Deklaracje, że niezbędne zasoby zostaną pozyskane po zakończeniu rekrutacji, nie mogą zostać uznane za wiarygodne, nie są też zgodne z obowiązującymi standardami jakości.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

Zarzuty sformułowane przez Polską Komisję Akredytacyjną w ramach kryterium 5 opierają się na błędnej wykładni prawa powszechnie obowiązującego oraz na całkowitym oderwaniu oceny od rzeczywistego stanu faktycznego i momentu, w którym obowiązki infrastrukturalne po stronie uczelni aktualizują się zgodnie z przepisami. Kluczowe znaczenie dla oceny zasadności tych zarzutów ma treść § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, który w sposób jednoznaczny i niewymagający jakiegokolwiek wykładni rozszerzającej stanowi, że w przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku.

Przepis ten wprost przesądza moment powstania obowiązku zapewnienia infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej, informatycznej oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnością. Nie jest nim etap organizacyjny, nie jest nim okres przedrekrutacyjny ani tym bardziej czas poprzedzający uruchomienie studiów, lecz wyłącznie dzień rozpoczęcia prowadzenia zajęć dydaktycznych. W realiach niniejszej sprawy Filia w Kielcach nie rozpoczęła kształcenia na kierunku psychologia, nie prowadziła zajęć dydaktycznych, nie posiadała studentów i nie realizowała programu studiów. W konsekwencji obowiązek, na który powołuje się PKA, nie był i nie mógł być jeszcze aktualny.

W tym kontekście tzw. „aptekarskie” rozliczanie przez PKA stanu infrastruktury uczelni, braków lokalowych, bibliotecznych, informatycznych czy braków planów dostępności dla osób z niepełnosprawnością, jest całkowicie sprzeczne z obowiązującym prawem. Trudno tu mówić o sporze interpretacyjnym, ponieważ przepis rozporządzenia jest jasny, precyzyjny i nie pozostawia pola do dowolnych ocen jakościowych. Oczekiwanie, aby uczelnia posiadała pełną infrastrukturę do realizacji zajęć przed rozpoczęciem

kształcenia, stanowi działanie contra legem i prowadzi do faktycznego zastąpienia normy prawnej subiektywną wizją ekspertów PKA.

Powoływanie się przez PKA na § 5 rozporządzenia w celu uzasadnienia negatywnej oceny infrastruktury w sytuacji, gdy przepis ten jednoznacznie wyklucza możliwość takiej oceny na etapie przed uruchomieniem studiów, prowadzi do oczywistej sprzeczności. Albo eksperci PKA nie rozumieją treści cytowanego przepisu i mechanizmu aktualizacji obowiązków po stronie uczelni, albo – co należałoby uznać za jeszcze bardziej niepokojące – rozumieją go, lecz świadomie ignorują, formułując zarzuty wbrew jednoznacznej normie prawnej. W obu przypadkach nie może być mowy o rzetelnej ocenie jakości kształcenia.

Równie nieuprawnione jest twierdzenie PKA, że deklaracje uczelni dotyczące pozyskania infrastruktury po zakończeniu rekrutacji są „niewiarygodne” i „niezgodne z obowiązującymi standardami jakości”. Skoro ustawodawca wprost dopuścił model, w którym infrastruktura musi być zapewniona od dnia rozpoczęcia zajęć, to deklaracja jej pozyskania na moment uruchomienia kształcenia nie tylko nie jest niewiarygodna, lecz stanowi jedyny model zgodny z prawem i racjonalny z punktu widzenia funkcjonowania uczelni niepublicznej. Wymaganie ponoszenia znacznych kosztów utrzymania niewykorzystywanej infrastruktury przez czas nieokreślony, wyłącznie na potrzeby potencjalnej wizytacji PKA, byłoby działaniem nieracjonalnym, a wręcz sprzecznym z zasadami należytego zarządzania.

W istocie zatem PKA nie ocenia faktycznej jakości kształcenia ani realnych zasobów wykorzystywanych w realizacji programu studiów, lecz konstruuje zarzuty dotyczące stanu, który jeszcze nie zaistniał i zgodnie z prawem nie musiał zaistnieć. Taka „ocena infrastruktury” ma charakter czysto hipotetyczny i nie znajduje żadnego oparcia w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Każde wejście w rozliczanie uczelni z infrastruktury przed rozpoczęciem kształcenia należy uznać za działanie niezgodne z

aktualnie obowiązującym porządkiem prawnym i przekraczające kompetencje organu akredytacyjnego.

Tak przeprowadzona ocena kryterium 5 narusza przez Polską Komisję Akredytacyjną zasadę legalizmu oraz obowiązek działania na podstawie i w granicach prawa, wyrażone w art. 7 Konstytucji RP, a także podstawowe reguły postępowania administracyjnego wynikające z art. 7, art. 77 § 1 oraz art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego. PKA dokonała bowiem negatywnej oceny infrastruktury w sytuacji, w której obowiązek jej zapewnienia – zgodnie z jednoznaczną treścią § 5 rozporządzenia w sprawie studiów – nie był jeszcze aktualny, a kształcenie nie zostało rozpoczęte. Ustalenia dokonane w warunkach błędnej wykładni prawa powszechnie obowiązującego nie mogą zostać uznane za rzetelny i kompletny materiał dowodowy w sprawie. W konsekwencji opinia PKA w zakresie kryterium 5, oparta na wymaganiach sprzecznych z obowiązującymi przepisami, nie może stanowić legalnej ani wiarygodnej podstawy do wydania decyzji administracyjnej. Mając na uwadze wskazane naruszenia, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez rażącego naruszenia prawa – oprzeć decyzji o cofnięciu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) na ocenie PKA w ramach kryterium 5, gdyż prowadziłoby to do rozstrzygnięcia dowolnego, pozbawionego podstawy normatywnej.

4.4. Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia, które nie niwelują jednak istoty zarzutu. Uczelnia nie wykazała istnienia trwałych, udokumentowanych i celowo dobranych form współpracy z otoczeniem

społeczno-gospodarczym, właściwych dla kierunku psychologia o profilu praktycznym. Brak jest umów, porozumień lub innych dokumentów potwierdzających realne relacje z partnerami zewnętrznymi oraz brak dowodów na ich udział w opracowaniu programu studiów, ustalaniu zakresu praktyk zawodowych, czy planowaniu sposobów ich organizacji i nadzoru.

Podnoszony przez uczelnię argument, że ocena współpracy z interesariuszami nie powinna być dokonywana przed uruchomieniem kształcenia, jest niezasadny. Zgodnie ze standardami jakości kształcenia, warunkiem jego rozpoczęcia jest posiadanie wcześniej przygotowanego i potwierdzonego zaplecza współpracy z otoczeniem zawodowym, gwarantującego studentom możliwość nabywania zakładanych efektów uczenia się.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

Stanowisko Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym zostało sformułowane z całkowitym pominięciem etapu rozwoju ocenianej jednostki, realiów funkcjonowania nowo utworzonej filii oraz logiki relacji pomiędzy uczelnią a interesariuszami zewnętrznymi. PKA przykłada bowiem identyczne kryteria oceny do podmiotów funkcjonujących od dziesięcioleci, a nawet stuleci, oraz do jednostki organizacyjnej, która istnieje kilkanaście miesięcy i nie uruchomiła jeszcze żadnego kierunku studiów. Takie podejście jest metodologicznie wadliwe i prowadzi do wyników z góry przesądzonych.

Filia w Kielcach Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” znajduje się na etapie organizacyjno-przygotowawczym i nie realizuje jeszcze kształcenia. W tych okolicznościach nie miała ona obiektywnej możliwości prowadzenia szeregu działań, które PKA uznaje za dowód „realnej współpracy” z otoczeniem społeczno-gospodarczym, takich jak praktyczne współtworzenie programu studiów w oparciu o doświadczenia dydaktyczne, organizowanie praktyk zawodowych, wizyt studyjnych, targów pracy czy stałych projektów realizowanych wspólnie ze studentami. Wszystkie te

aktywności mają charakter wtórny wobec faktycznego funkcjonowania kierunku studiów i mogą powstać dopiero po uruchomieniu kształcenia, a nie przed nim.

PKA zdaje się nie rozróżniać dwóch zasadniczo odmiennych poziomów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Pierwszym z nich jest poziom formalny, niezbędny do uruchomienia kierunku studiów, polegający na wykazaniu, że uczelnia posiada zaplecze organizacyjne, doświadczenie oraz zdolność do nawiązania i rozwijania współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Ten poziom współpracy został przez uczelnię wykazany w toku postępowania o utworzenie kierunku studiów i oceniony jako wystarczający przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, który wydał stosowną decyzję administracyjną. Drugim poziomem jest realna, rozwinięta współpraca operacyjna, która kształtuje się w toku faktycznego prowadzenia studiów i która nie może być oceniana w oderwaniu od praktyki dydaktycznej, studentów i realizowanych zajęć.

Tymczasem PKA oczekuje od nowo powstałej filii, aby przed rozpoczęciem kształcenia wykazała współpracę charakterystyczną dla jednostek działających od wielu lat, dysponujących absolwentami, rozwiniętą siecią kontaktów oraz bogatym doświadczeniem dydaktycznym. Oczekiwanie to jest nie tylko nierealistyczne, ale także sprzeczne z polską praktyką akademicką. Nie sposób bowiem racjonalnie przyjąć, że podmiot, który nie prowadzi jeszcze zajęć, ma w pełni funkcjonować w relacjach typowych dla uczelni dojrzałych, takich jak Uniwersytet Jagielloński czy inne wieloletnie ośrodki akademickie.

Należy również podkreślić, że współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter relacyjny i pragmatyczny, a nie wyłącznie formalno-biurokratyczny. Interesariusze zewnętrzni oczekują realnych działań, projektów, wymiany korzyści i współpracy opartej na praktyce, a nie rozbudowanej dokumentacji tworzonej „na zapas”, przed uruchomieniem kształcenia. PKA, wymagając od uczelni przedłożenia rozbudowanych umów, porozumień i dowodów faktycznej realizacji współpracy jeszcze

przed rozpoczęciem studiów, narzuca model współpracy oderwany od realiów funkcjonowania relacji uczelnia–otoczenie oraz obciążony skrajną biurokracją, której nie akceptują sami interesariusze.

Co istotne, uczelnia jako całość posiada wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach innych kierunków studiów oraz filii krajowych i zagranicznych, w tym na kierunku psychologia. Oznacza to, że brak rozbudowanej współpracy operacyjnej w nowo utworzonej filii nie wynika z braku kompetencji czy możliwości, lecz wyłącznie z faktu, że kształcenie nie zostało jeszcze uruchomione. PKA, ignorując ten kontekst, dokonuje oceny hipotetycznej i abstrahującej od realnego etapu rozwoju jednostki.

W rezultacie zarzuty sformułowane w ramach tego kryterium nie dotyczą rzeczywistych uchybień w realizacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, lecz opierają się na oczekiwaniach, które nie mają ani podstawy prawnej, ani uzasadnienia w praktyce akademickiej. Ocena ta stanowi kolejny przykład oderwania procedury akredytacyjnej od realiów funkcjonowania uczelni i prowadzi do nieuprawnionego uznania kryterium za niespełnione, mimo że na etapie poprzedzającym uruchomienie kształcenia uczelnia wykazała wszystkie elementy wymagane przez prawo.

Tak przeprowadzona ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym narusza przez Polska Komisja Akredytacyjna zasady rzetelności i proporcjonalności oceny, wynikające z art. 7 oraz art. 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, poprzez abstrahowanie od rzeczywistego stanu faktycznego oraz etapu rozwoju ocenianej jednostki. PKA dokonała bowiem negatywnej oceny w oparciu o kryteria, których spełnienie jest możliwe dopiero w toku faktycznego prowadzenia kształcenia, a nie przed jego rozpoczęciem, co prowadzi do przypisania uczelni uchybień hipotetycznych i przyszłych. Tego rodzaju ustalenia nie mogą zostać uznane za kompletny i wiarygodny materiał dowodowy, zdolny do uzasadnienia ingerencji w sferę praw nabytych uczelni. W

konsekwencji opinia PKA w tym zakresie nie może stanowić rzetelnej ani legalnej podstawy do wydania decyzji administracyjnej. Mając na uwadze wskazane naruszenia, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez rażącego naruszenia prawa – oprzeć decyzji o cofnięciu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) na ocenie PKA dotyczącej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

4.5. Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Stanowisko Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych i nie odniosła się merytorycznie do treści zarzutów.

Ustosunkowanie się Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”:

Stanowisko Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zakresie kryterium 10 ma charakter ogólnikowy, formalny i pozbawiony odniesienia do konkretnych uchybień, co samo w sobie podważa jego walor merytoryczny. Prezydium PKA ogranicza się do stwierdzenia, że uczelnia nie przedstawiła opisu działań naprawczych oraz nie odniosła się merytorycznie do zarzutów, nie wskazując przy tym, jakie elementy polityki jakości miałyby być wadliwe, jakie procesy zaprojektowane nieprawidłowo ani jakie negatywne skutki miałyby wystąpić w praktyce. Tego rodzaju zarzut, pozbawiony konkretnej treści normatywnej i faktograficznej, nie spełnia standardów rzetelnej oceny programowej.

System Zapewniania Jakości Kształcenia obowiązujący w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” został zaprojektowany przy udziale wyspecjalizowanego i powszechnie rozpoznawalnego w Polsce podmiotu doradczego, Instytutu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego, który współpracował i współpracuje z wiodącymi ośrodkami akademickimi w kraju. Skorzystanie z wiedzy i doświadczenia takiego podmiotu stanowi

przejaw najwyższej staranności organizacyjnej po stronie uczelni i zaprzecza tezie, jakoby system jakości został zaprojektowany w sposób przypadkowy lub nierzetelny.

Uczelnia podkreśla jednocześnie, że w toku innych, równolegle prowadzonych wobec niej ocen programowych pojawiały się uwagi PKA dotyczące funkcjonowania poszczególnych elementów systemu jakości. Każdorazowo, po otrzymaniu takich sygnałów, uczelnia niezwłocznie modyfikowała i dostosowywała system, realizując zalecenia Komisji z najwyższą starannością. Działania te miały charakter pragmatyczny i wynikały z doświadczeń uczelni z funkcjonowaniem systemu akredytacyjnego, w którym – niezależnie od zasadności ocen – brak podporządkowania się zaleceniom PKA prowadzi w praktyce do eskalacji zarzutów. Mimo tego, nawet po „chirurgicznie precyzyjnym” wdrażaniu zaleceń, PKA formułuje wobec uczelni kolejne, często odmienne zarzuty, wskazując na rzekome ujemne skutki i skalę nieprawidłowości, których nie sposób zniwelować w racjonalnie przewidywalnym czasie, nie wykazując przy tym związku tych ocen z rzeczywistym funkcjonowaniem systemu jakości.

Szczególnie rażące jest przenoszenie tej narracji na Filię w Kielcach, która nie rozpoczęła jeszcze kształcenia. System Zapewniania Jakości Kształcenia, co wynika zarówno z jego istoty, jak i z powszechnie akceptowanych standardów zarządzania, jest ściśle skorelowany z faktycznym prowadzeniem procesu dydaktycznego. Filia w Kielcach nie mogła zatem wykazać „ujemnych skutków” działania systemu, skoro system ten nie miał jeszcze możliwości zadziałania w praktyce. Zarzucanie nieprawidłowości w monitorowaniu, przeglądzie i doskonaleniu programu studiów w jednostce, która nie prowadzi zajęć, nie posiada studentów i nie realizuje programu, stanowi klasyczny przykład oceny hipotetycznej, opartej na domniemaniach co do przyszłych zdarzeń.

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera fakt, że System Zapewniania Jakości Kształcenia w Uczelni „Varsovia” został zaprojektowany w oparciu o cykl Deminga (PDCA), będący powszechnie uznanym standardem zarówno w teorii zarządzania, jak i w

praktyce akademickiej. Na etapie przygotowawczym system został zaplanowany („plan”), w tym wielokrotnie modyfikowany w odpowiedzi na uwagi PKA formułowane w innych postępowaniach. Filia w Kielcach nie otrzymała jednak możliwości przejścia do kolejnego etapu („do”), ponieważ kształcenie nie zostało uruchomione. W konsekwencji obiektywnie niemożliwe było przejście do fazy „check”, wymagającej refleksji nad rzeczywistym funkcjonowaniem systemu w praktyce dydaktycznej, ani tym bardziej do fazy „act”, polegającej na jego doskonaleniu w oparciu o doświadczenia z realizacji programu studiów. Oczekiwanie przez PKA dowodów skuteczności, monitorowania i doskonalenia systemu jakości w jednostce, w której brak było jakiegokolwiek praktyki dydaktycznej, stoi w sprzeczności zarówno z wiedzą naukową z zakresu zarządzania, jak i z realiami funkcjonowania szkolnictwa wyższego.

W istocie zatem PKA nie wykazuje wadliwości systemu jakości, lecz formułuje zarzuty niedookreślone, nieweryfikowalne i oderwane od stanu faktycznego, przypisując uczelni nieprawidłowości, których nie mogła ona jeszcze popełnić. Tego rodzaju ocena nie spełnia standardów rzetelnej ewaluacji i nie może prowadzić do uznania kryterium 10 za niespełnione, zwłaszcza w odniesieniu do filii znajdującej się na etapie przed uruchomieniem kształcenia.

Tak ukształtowana ocena kryterium 10 narusza przez Polską Komisję Akredytacyjną podstawowe zasady postępowania administracyjnego, w szczególności art. 7, art. 77 § 1 oraz art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, poprzez brak ustalenia konkretnego stanu faktycznego, brak wskazania rzeczywistych uchybień oraz oparcie oceny na twierdzeniach ogólnych i hipotetycznych. Przypisanie uczelni nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości kształcenia w jednostce, która nie rozpoczęła prowadzenia studiów, stanowi naruszenie zasady prawdy obiektywnej i racjonalności oceny. W konsekwencji opinia PKA w zakresie kryterium 10 nie stanowi rzetelnego i kompletnego materiału dowodowego, który mógłby uzasadniać ingerencję w sferę praw nabytych uczelni. Mając na uwadze wskazane naruszenia, Ministerstwo Nauki

i Szkolnictwa Wyższego nie może – bez rażącego naruszenia przepisów prawa – oprzeć decyzji administracyjnej o cofnięciu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” uprawnień do prowadzenia studiów na kierunku psychologia (jednolite studia magisterskie, profil praktyczny) na ocenie PKA w ramach kryterium 10.